

Omnibus I / CSDDD

Kiitämme TEM:iä komission Omnibus I -pakettiin liittyvästä sidosryhmätilaisuudesta ja mahdollisuudesta kommentoida pakettia.

Tämä kommenttimme koskee yritys vastuudirektiivi CSDDD:tä. Täsmennämme sitä myöhemmin.

Reilu kauppa on syvästi huolissaan komission muutosesityksistä, sillä ne ovat ristiriidassa direktiiville asetettujen kestävyystavoitteiden kanssa ja heikentäisivät merkittävästi yritysten mahdollisuuksia kunnioittaa globaaleissa arvoketjuissa toimivien pienviljelijöiden ja työntekijöiden oikeuksia, mm. mahdollisuutta elämiseen riittäviin ansioihin.

Suosittelimme, että esitetyt muutoksia ei tehdä. Suomen tulee pyrkiä säilyttämään yritys vastuudirektiivi ennallaan ja poistamaan se omnibus I -kokonaisuudesta.

Suomi on sitoutunut YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskeviin ohjaaviin periaatteisiin. Omnibus-esitys ei ole niiden mukainen. Suomen tulee huolehtia, että direktiivi jatkossakin nojaa YK:n ja OECD:n yritystoimintaa koskeviin huolellisuusvelvoiteperiaatteisiin. Direktiivi tulee säilyttää sellaisenaan, että se ohjaa yrityksiä tekemään riskiperustaista vaikutusten arviointia koko toimitusketjussa, käymään vuoropuhelua haavoittuvassa asemassa olevien sidosryhmien kanssa huolellisuusprosessin kaikissa vaiheissa ja tekemään pitkäjänteistä yhteistyötä toimitusketjun kanssa. Lisäksi tulee huolehtia, että direktiivi mahdollistaa uhrien pääsyn oikeuteen ihmisoikeus- tai ympäristöriskien toteutuessa.

Komissio on kertonut haluavansa vähentää omnibusilla yritysten hallinnollista taakkaa säilyttäen samalla vaikuttavuuden, mutta esitys uhkaa johtaa päinvastaiseen lopputulokseen: paperityö säilyisi, mutta toimilla ei enää puututtaisi toimitusketjujen ihmisoikeus- ja ympäristöriskeihin. Komission esittämä haitallisia vaikutuksia koskevan arvion tekeminen vain 1. portaan liikekumppaneiden osalta vesittäisi tavoitteen puuttua ongelmiin siellä missä ne ovat suurimmat eli ketjujen alkupäässä.

Ehdotukset siviilioikeudellisen vastuun poistamisesta ja oikeussuojakeinojen rajaamisesta heikentäisivät direktiivin tehoa ja estäisivät viljelijöitä ja työntekijöitä – erityisesti globaalissa etelässä – saamasta oikeutta ihmisoikeus- ja ympäristöriskien toteutuessa. Lainsäätäjät ovat aiemmin sopineet, että nämä oikeussuojakeinot ovat olennainen osa vaikuttavaa yritysten huolellisuusvelvoitetta.

Yritys vastuudirektiivissä suuryrityksiä veloitetaan tukemaan ja tekemään yhteistyötä toimitusketjun pienempien toimijoiden kanssa. Omnibus-esitys voisi vaarantaa tämän tuki- ja yhteistyöperiaatteen ja näin esitettyjen muutosten vaikutus PK-yrityksiin voisi käytännössä olla raskaampi kuin direktiivin.

EU:n tulee keskittyä ensisijaisesti selkeiden ja käytännönläheisten ohjeistusten ja tukitoimien laatimiseen yritysvastuudirektiivin velvoitteiden toteuttamiseksi. Kestävyys sääntelyn virtaviivaistamista komissio voi tehdä Level 2 -tasolla ilman, että yritysvastuudirektiivin tekstiä muutetaan.

Lisätiedot:

Joseetta Nousjoki, vastuullisuusjohtaja, Reilu kauppa ry

Puh. 040 5774773, joseetta.nousjoki@fairtrade.fi